

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων από τρίτες χώρες και την προστασία των στρατηγικών πόρων της Ευρώπης, ενόψει της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 (κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων)

(2020/C 99 I/01)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ανοικτή στις ξένες επενδύσεις, που είναι απαραίτητες για την οικονομική μας ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την καινοτομία. Πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες είναι πλήρως ενσωματωμένες στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, οι οποίες πρέπει να παραμείνουν σε λειτουργία. Η ΕΕ επιθυμεί να παραμείνει και θα παραμείνει ελκυστικός προορισμός για άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ).

Η κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με τη νόσο COVID-19 έχει εκτεταμένες επιπτώσεις στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο της συνολικής αντιμετώπισης, η Επιτροπή ξεχώρισε επίσης το ζήτημα του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Μεταξύ των πιθανών συνεπειών του τρέχοντος οικονομικού κλυδωνισμού συγκαταλέγεται η αύξηση του δυνητικού κινδύνου για τους στρατηγικούς κλάδους παραγωγής, ιδίως —αλλά σε καμία περίπτωση αποκλειστικά— για τους κλάδους παραγωγής που συνδέονται με την υγειονομική περιθαλψη. Η ανθεκτικότητα των εν λόγω κλάδων παραγωγής και η ικανότητά τους να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πολιτών της ΕΕ θα πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των συνδυασμένων προσπαθειών τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών.

Ωστόσο, σήμερα περισσότερο από ποτέ, το άνοιγμα της ΕΕ στις ξένες επενδύσεις πρέπει να εξισορροπηθεί με τα κατάλληλα μέσα ελέγχου. Στο πλαίσιο της έκτακτης ανάγκης λόγω της νόσου COVID-19, θα μπορούσε να υπάρξει αυξημένος κίνδυνος προσπαθειών για την απόκτηση **δυναμικού υγειονομικής περιθαλψης (για παράδειγμα, για την παραγωγή ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ή μέσων προστασίας) ή συναφών κλάδων παραγωγής, όπως ερευνητικά ιδρύματα** (για παράδειγμα, για την ανάπτυξη εμβολίων) μέσω άμεσων ξένων επενδύσεων. Απαιτείται επαγρύπνηση για να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω ΑΞΕ δεν έχουν επίσημο αντίκτυπο στην ικανότητα της ΕΕ να καλύπτει τις ανάγκες υγείας των πολιτών της.

Η επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19 κατέδειξε την ανάγκη να διατηρηθεί και να ενισχυθεί η κοινή χρήση αυτού του πολύτιμου δυναμικού εντός της ενιαίας αγοράς, καθώς και με εκείνους που το χρειάζονται σε άλλα μέρη του κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό, η απόκτηση πόρων που συνδέονται με την υγειονομική περιθαλψη θα είχε αντίκτυπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της.

Στην ανακοίνωσή της της 13ης Μαρτίου 2020 ⁽¹⁾, η Επιτροπή ανέφερε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να επαγρυπνούν και να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα που είναι διαθέσιμα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η τρέχουσα κρίση να οδηγήσει σε απώλεια πόρων και τεχνολογίας που έχουν κρίσιμη σημασία.

Οι κανόνες της ΕΕ παρέχουν ένα πλαίσιο για την εξασφάλιση της προστασίας των θεμιτών στόχων δημόσιας πολιτικής, εάν οι στόχοι αυτοί απειλούνται από ξένες επενδύσεις. Οι εν λόγω κανόνες αναφέρονται στο παράρτημα.

(¹) Συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19, COM(2020) 112 final.

Επί του παρόντος, η ευθύνη για τον έλεγχο των ΑΞΕ εναπόκειται στα κράτη μέλη. Ο έλεγχος των ΑΞΕ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως με σκοπό τη διασφάλιση της συνεχιζόμενης κρίσιμης ικανότητας του ενωσιακού κλάδου παραγωγής, πέρα από τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Οι κίνδυνοι για τις ευρύτερες στρατηγικές ικανότητες της ΕΕ μπορεί να επιδεινωθούν από την αστάθεια ή την υποτίμηση των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων. Οι στρατηγικοί πόροι είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια της Ευρώπης και αποτελούν μέρος της ραχοκοκαλιάς της οικονομίας της και, ως εκ τούτου, της ικανότητάς της για ταχεία ανάκαμψη.

Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- να αξιοποιήσουν πλήρως, ήδη από τώρα, τους μηχανισμούς ελέγχου των ΑΞΕ που διαθέτουν, ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι κίνδυνοι για τις υποδομές υγείας ζωτικής σημασίας, τον εφοδιασμό με συντελεστές παραγωγής που έχουν κρίσιμη σημασία, και άλλους κρίσιμους τομείς, όπως προβλέπεται στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ·
- για τα κράτη μέλη που επί του παρόντος δεν διαθέτουν μηχανισμό ελέγχου, ή των οποίων οι μηχανισμοί ελέγχου δεν καλύπτουν όλες τις σχετικές συναλλαγές, να συγκροτήσουν πλήρη μηχανισμό ελέγχου και, εντωμεταξύ, να χρησιμοποιήσουν όλες τις άλλες διαθέσιμες επιλογές για την αντιμετώπιση περιπτώσεων στις οποίες η απόκτηση ή ο έλεγχος συγκεκριμένης επιχείρησης, υποδομής ή τεχνολογίας θα προκαλούσε κίνδυνο για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη στην ΕΕ, καθώς και κίνδυνο για τις υποδομές υγείας ζωτικής σημασίας και τον εφοδιασμό με συντελεστές παραγωγής που έχουν κρίσιμη σημασία.

Η καθοδήγηση εξετάζει επίσης το είδος των μέτρων που μπορούν να ληφθούν για τον περιορισμό της κυκλοφορίας των κεφαλαίων, όταν αυτό δικαιολογείται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων

Ο κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων από τρίτες χώρες καλύπτει τις άμεσες ξένες επενδύσεις, δηλαδή τις επενδύσεις «που δημιουργούν ή διατηρούν σταθερές και άμεσες σχέσεις μεταξύ επενδυτών από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών φορέων, και επιχειρήσεων που ασκούν οικονομική δραστηριότητα σε κράτος μέλος»⁽¹⁾. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας και δεν υπόκειται σε κανένα κατώτατο όριο. Πράγματι, η ανάγκη ελέγχου μιας συναλλαγής μπορεί να είναι ανεξάρτητη από την αξία της ίδιας της συναλλαγής. Για παράδειγμα, μικρές νεοφυείς επιχειρήσεις μπορεί να έχουν σχετικά περιορισμένη αξία, αλλά μπορεί να είναι στρατηγικής σημασίας σε τομείς όπως η έρευνα ή η τεχνολογία.

Ο κανονισμός εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να επανεξετάζουν επενδύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης και να λαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων.

Η επανεξέταση και, όταν απαιτείται, η λήψη μέτρων για την πρόληψη ή η εξάρτηση μιας επένδυσης από όρους εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης αποτελεί την τελική ευθύνη των κρατών μελών. Η Επιτροπή μπορεί να απευθύνει γνώμες προτείνοντας συγκεκριμένες ενέργειες στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η επένδυση, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος η επένδυση να επηρεάσει έργα και προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να επαγρυπνούν ιδιαίτερα, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η τρέχουσα κρίση στον τομέα της υγείας να οδηγήσει σε εκποίηση επιχειρηματικών και βιομηχανικών παραγόντων της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις επιτόπου, μεταξύ άλλων κατά τις επαφές με τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης στα κράτη μέλη τις αλληλεξαρτήσεις που υφίστανται σε μια ολοκληρωμένη αγορά όπως η ευρωπαϊκή, και καλεί όλα τα κράτη μέλη να αναζητήσουν συμβουλές και να επιδιώξουν τον συντονισμό σε περιπτώσεις όπου οι ξένες επενδύσεις θα μπορούσαν, πραγματικά ή δυνητικά, τώρα ή στο μέλλον, να έχουν επιπτώσεις στην ενιαία αγορά.

2. Ποιος είναι ο ρόλος του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην περίπτωση έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία;

Σύμφωνα με τον κανονισμό για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν μέτρα για να εμποδίσουν έναν ξένο επενδυτή να αποκτήσει ή να αναλάβει τον έλεγχο μιας εταιρείας αν η εν λόγω απόκτηση ή ο έλεγχος θα συνιστούσε απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη τους. Αυτό περιλαμβάνει την περίπτωση κατά την οποία οι απειλές αυτές συνδέονται με έκτακτη ανάγκη για τη δημόσια υγεία.

Προκειμένου να αποφανθούν εάν ορισμένη άμεση ξένη επένδυση είναι πιθανόν να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή έχουν τη δυνατότητα «να συνεκτιμήσουν όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της επένδυσης σε υποδομές ζωτικής σημασίας, καθώς και σε τεχνολογίες (συμπεριλαμβανομένων των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής) και συντελεστές παραγωγής που έχουν κρίσιμη σημασία για την ασφάλεια ή τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και των οποίων η διαταραχή, αστοχία, απώλεια ή καταστροφή θα είχε σημαντικό αντίκτυπο σε κράτος μέλος ή στην Ένωση.»⁽²⁾.

Ο κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων αναφέρει ρητά τους κινδύνους για τις υποδομές υγείας ζωτικής σημασίας και τον εφοδιασμό με συντελεστές παραγωγής που έχουν κρίσιμη σημασία μεταξύ των παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον έλεγχο μιας ξένης επένδυσης.

Στην ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά, οι κίνδυνοι που δημιουργούνται από μια επένδυση δεν σταματούν αναγκαστικά στα σύνορα του κράτους μέλους στο οποίο υλοποιείται η επένδυση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων δεν προβλέπει απλώς τη δυνατότητα της Επιτροπής να εκδίδει γνώμη όσον αφορά συγκεκριμένη επένδυση: κράτη μέλη άλλα από εκείνο στο οποίο υλοποιείται η επένδυση μπορούν επίσης να ζητήσουν πληροφορίες και να υποβάλουν παρατηρήσεις.

Ο έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων δεν συνεπάγεται αναγκαστικά την απαγόρευση της δρομολόγησης της επένδυσης. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα μέτρα μετριασμού μπορεί να είναι επαρκή (για παράδειγμα, συνθήκες που διασφαλίζουν την προμήθεια ιατρικών/ιατροτεχνολογικών προϊόντων). Το συμφέρον της Ένωσης μπορεί να απαγορεύει ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις προμήθειας υπερβαίνουν τις προβλεπόμενες ανάγκες του κράτους μέλους στο οποίο υλοποιείται η επένδυση. Είναι επίσης σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι τα κράτη μέλη μπορούν να παρεμβαίνουν σε ορισμένες περιπτώσεις, εκτός των μηχανισμών ελέγχου, για παράδειγμα επιβάλλοντας την υποχρέωση λήψης άδειας σε φάρμακα κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε περίπτωση εθνικής έκτακτης ανάγκης, όπως μια πανδημία.

⁽¹⁾ Βλ. αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

⁽²⁾ Βλ. αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Τέλος, αλλοδαπή εξαγορά που είναι πιθανόν να επηρεάσει έργα ή προγράμματα ενδοιακού ενδιαφέροντος υπόκειται σε ενδελεχέστερο έλεγχο από την Επιτροπή, της οποίας οι γνώμες πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερος υπόψη από τα κράτη μέλη. Αυτό θα ίσχυε, για παράδειγμα, στην περίπτωση ξένης επένδυσης σε επιχειρήσεις της ΕΕ που έχουν λάβει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ «Ορίζων 2020». Ως εκ τούτου, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε όλα τα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» που αφορούν τον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων μελλοντικών έργων για την αντιμετώπιση της επιδημικής εξαφάνισης της νόσου COVID-19 ⁽³⁾.

3. Τι θα πρέπει να αναμένουν σήμερα οι επενδυτές όσον αφορά τον έλεγχο των επενδύσεων;

Εθνικοί μηχανισμοί ελέγχου ισχύουν ήδη σε 14 κράτη μέλη ⁽⁴⁾. Η Επιτροπή καλεί τα εν λόγω κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τους μηχανισμούς ελέγχου που διαθέτουν σύμφωνα με τον κανονισμό για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, καθώς και άλλες απαιτήσεις που επιβάλλονται από το δίκαιο της ΕΕ. Η Επιτροπή καλεί επίσης τα κράτη μέλη που επί του παρόντος δεν διαθέτουν μηχανισμό ελέγχου, ή των οποίων οι μηχανισμοί ελέγχου δεν καλύπτουν όλες τις σχετικές συναλλαγές, να συγκροτήσουν πλήρη μηχανισμό ελέγχου και, εντωμεταξύ, να εξετάσουν άλλες διαθέσιμες επιλογές, σε πλήρη συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης και τις διεθνείς υποχρεώσεις, για την αντιμετώπιση περιπτώσεων στις οποίες η εξαγορά ή ο έλεγχος συγκεκριμένης επιχείρησης, υποδομής ή τεχνολογίας θα προκαλούσε κίνδυνο για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, συμπεριλαμβανομένης της υγιεινολογικής ασφάλειας, στην ΕΕ.

Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι, σε περίπτωση που ξένη επένδυση δεν υποβάλλεται σε εθνική διαδικασία ελέγχου, ο κανονισμός ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις και η Επιτροπή μπορεί να διατυπώσει γνώμη εντός 15 μηνών μετά την ολοκλήρωση της ξένης επένδυσης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη λήψη μέτρων από το κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιήθηκε η επένδυση, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων μέτρων μετριασμού. Στην πράξη, ξένη επένδυση που ολοκληρώνεται σήμερα (Μάρτιος του 2020) θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εκ των υστέρων παρατηρήσεων από τα κράτη μέλη ή γνωμών από την Επιτροπή από τις 11 Οκτωβρίου 2020 (ημερομηνία από την οποία ο κανονισμός τίθεται σε πλήρη εφαρμογή) και έως τον Ιούνιο του 2021 (15 μήνες μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης).

Όσον αφορά επενδύσεις που δεν αποτελούν ΑΞΕ, δηλαδή επενδύσεις χαρτοφυλακίου, αυτές μπορούν να ελέγχονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου οι οποίες δεν παρέχουν στον επενδυτή αποτελεσματική επιρροή στη διαχείριση και τον έλεγχο μιας εταιρείας είναι γενικά λιγότερο πιθανό να θέσουν ζητήματα όσον αφορά την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε σύγκριση με τις ΑΞΕ. Ωστόσο, όταν αντιπροσωπεύουν απόκτηση τουλάχιστον ειδικής συμμετοχής που παρέχει ορισμένα δικαιώματα στον μέτοχο ή τους συνδεδεμένους μετόχους βάσει του εθνικού εταιρικού δικαίου (π.χ. 5 %) θα μπορούσαν να είναι συναφείς όσον αφορά την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Εκτός του ελέγχου των επενδύσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ειδικά δικαιώματα σε ορισμένες επιχειρήσεις («χρυσές μετοχές» - golden shares). Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα δικαιώματα αυτά ενδέχεται να επιτρέπουν στο κράτος να παρεμποδίζει ή να θέτει όρια σε ορισμένα είδη επενδύσεων στις οικείες εταιρείες. Τα μέτρα αυτά είναι ειδικά για κάθε εταιρεία και το πεδίο εφαρμογής τους εξαρτάται από τις εξουσίες που χορηγούνται στο κράτος από τη χρυσή μετοχή. Όπως άλλοι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων, τα μέτρα πρέπει να είναι αναγκαία και αναλογικά για την επίτευξη θεμιτού στόχου δημόσιας πολιτικής (βλ. επόμενη ενότητα).

4. Ποια είναι η αιτιολόγηση των περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων;

Το άρθρο 63 της ΣΛΕΕ προβλέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων όχι μόνο εντός της ΕΕ αλλά και με τρίτες χώρες, και κάθε περιορισμός πρέπει να είναι κατάλληλος, αναγκαίος και αναλογικός για την επίτευξη θεμιτών στόχων δημόσιας πολιτικής. Οι στόχοι αυτοί ορίζονται στη Συνθήκη ή στη νομολογία του Δικαστηρίου ως επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος. Οι στόχοι αυτοί δεν πρέπει να έχουν αμιγώς οικονομικό χαρακτήρα ⁽⁵⁾. Μπορεί να γίνει επίκληση της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας υγείας μόνον εφόσον συντρέχει πραγματική και αρκούντως σοβαρή απειλή που θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας ⁽⁶⁾.

⁽³⁾ 47,5 εκατ. EUR για ερευνητικά έργα σχετικά με την προώθηση της γνώσης για την ανταπόκριση της κλινικής και της δημόσιας υγείας στην επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19 μέσω άμεσης πρόσκλησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και 45 εκατ. EUR από τη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την πρωτοβουλία για τα καινοτόμα φάρμακα.

⁽⁴⁾ Για πλήρη κατάλογο των εθνικών μηχανισμών ελέγχου και των συνδέσμων με την εθνική νομοθεσία, βλ. <http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/157946.htm>

⁽⁵⁾ C563/17, Associação Peço a Palavra, σκέψη 70.

⁽⁶⁾ Βλ. υποθέσεις C-54/99, Église de Scientologie, σκέψη 17, C-503/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 47, C-463/00, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 72.

Σε περίπτωση «επιθετικής εξαγοράς» στρατηγικών πόρων από ξένους επενδυτές (π.χ. με σκοπό τον περιορισμό της προσφοράς ορισμένων αγαθών/υπηρεσιών στην αγορά της ΕΕ), την πλέον συναφή εξαίρεση αποτελεί η «δημόσια πολιτική ή δημόσια ασφάλεια», όπως ορίζεται στο άρθρο 65 της ΣΛΕΕ. Αυτό θα μπορούσε να δικαιολογήσει, για παράδειγμα, περιοριστικά μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού (για παράδειγμα, στον τομέα της ενέργειας) ή την παροχή βασικών δημόσιων υπηρεσιών, εάν λιγότερο περιοριστικά μέτρα (π.χ. ρυθμιστικά μέτρα για την επιβολή υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε ορισμένους τομείς) δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής που θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας. Ενδέχεται επίσης να ληφθούν περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση απειλών για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ⁽⁷⁾.

Επιπλέον, η δημόσια υγεία έχει αναγνωριστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως επιτακτικός λόγος γενικού συμφέροντος ⁽⁸⁾. Μεταξύ των επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει το Δικαστήριο σε σχέση με άλλες ελευθερίες της Συνθήκης περιλαμβάνονται επίσης η προστασία των καταναλωτών, η διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, η επίτευξη στόχων κοινωνικής πολιτικής, οι οποίοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να είναι συναφείς σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Επιπλέον, η Συνθήκη προβλέπει διασφαλίσεις σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών ή απειλής σοβαρών δυσχερειών για τη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (άρθρο 66 της ΣΛΕΕ) και για το ισοζύγιο πληρωμών των κρατών μελών εκτός της ζώνης του ευρώ (άρθρα 143/144 της ΣΛΕΕ).

Στην περίπτωση ξένων επενδύσεων από τρίτες χώρες σε εταιρείες με αποτιμήσεις σε κεφαλαιαγορές που θεωρούνται πολύ χαμηλότερες από την πραγματική ή την εσωτερική αξία τους, η δυνατότητα θέσπισης περιορισμών θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι λαμβάνει υπόψη τον πραγματικό ή δυνητικό αντίκτυπο των επενδύσεων αυτών στη διασφάλιση των προαναφερθέντων δημόσιων συμφερόντων (για παράδειγμα, εάν μπορούν να οδηγήσουν σε υπερβολική εξάρτηση από ξένους επενδυτές από τρίτες χώρες για την παροχή βασικών προμηθειών ή υπηρεσιών). Όσον αφορά την καταλληλότητα των μέτρων αυτών, θα πρέπει επίσης να εξεταστούν και, ενδεχομένως, να μετριάστούν οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις τους στις επιχειρήσεις και την οικονομία γενικότερα.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά την ανάλυση της αιτιολόγησης και της αναλογικότητας, οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων από και προς τρίτες χώρες πραγματοποιούνται σε διαφορετικό νομικό πλαίσιο σε σύγκριση με τους περιορισμούς στις ενδοενοσιακές κινήσεις κεφαλαίων ⁽⁹⁾. Κατά συνέπεια, δυνάμει της Συνθήκης, μπορούν να γίνουν δεκτοί επιπρόσθετοι λόγοι για αιτιολόγηση στην περίπτωση περιορισμών σε συναλλαγή που αφορά τρίτη χώρα. Επίσης, οι επιτρεπόμενοι λόγοι για την αιτιολόγηση μπορεί να επιδέχονται ευρύτερη ερμηνεία.

⁽⁷⁾ Βλ. τη δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τους ελέγχους κεφαλαίων που επιβλήθηκαν από τις ελληνικές αρχές στις 29 Ιουνίου 2015· διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/STATEMENT_15_5271.

⁽⁸⁾ C-531/06, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 51.

⁽⁹⁾ C-446/04, Test claimants in FII, Group litigation, σκέψη 171.